

บันทึก

เรื่อง การขอคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น

กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือด่วนมาก ที่ มท.๐๓๑๔/๖๒๖๘ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๓ ขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นว่า กรณีที่บุคคลใดอยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งโดยคำพิพากษาของศาลตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.๒๕๖๒ เช่น มาตรา ๘๔ มาตรา ๘๕ มาตรา ๘๖ และมาตรา ๘๗ เป็นต้น หรือพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๖๒ เช่น มาตรา ๕๙ มาตรา ๖๐ มาตรา ๖๑ และมาตรา ๖๒ เป็นต้น บุคคลดังกล่าวจะเข้าลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งตามมาตรา ๒๐ (๗) แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัด พุทธศักราช ๒๕๖๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัด (ฉบับที่ ๕) พ.ศ.๒๕๖๓ หรือไม่ โดยกระทรวงมหาดไทยเห็นว่ากรณีที่บุคคลใดอยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งโดยคำพิพากษาของศาลตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งใดก็ตาม ผลของคำพิพากษาย่อมมีผลครอบคลุมไปถึงการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งอื่นด้วย เพราะคำพิพากษาเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของศาลเปรียบเสมือนการลงโทษผู้กระทำความผิดประเภทหนึ่งในทางอาญาเช่นเดียวกับโทษจำคุก ดังนั้น กรณีที่บุคคลใดอยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งอื่น เช่น พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.๒๕๖๒ และพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๕๖๒ เป็นต้น บุคคลผู้นั้นจึงเป็นบุคคลที่ต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัดตามมาตรา ๒๐ (๗) แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัด พุทธศักราช ๒๕๖๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัด (ฉบับที่ ๕) พ.ศ.๒๕๖๓ และในทางกลับกันการที่บุคคลใด อยู่ในระหว่างถูกศาลพิพากษาสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัด พุทธศักราช ๒๕๖๒ ก็ย่อมจะไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วย นั้น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๖) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวแล้ว เห็นว่าสิทธิเลือกตั้งเป็นสิทธิทางการเมืองของชนชาวไทยตามที่ได้ระบุไว้ในมาตรา ๒๔^๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ในกรณีเลือกตั้งผู้ดำเนินกิจการของรัฐแทนประชาชนไม่ว่าในระดับประเทศหรือระดับท้องถิ่นก็ย่อมเป็นสิทธิอย่างเดียวกัน ดังนั้น เมื่อได้มีคำพิพากษาของศาลเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเสียแล้ว ผู้ถูกเพิกถอนก็ย่อมไม่มีสิทธิทาง

^๑มาตรา ๒๔ บุคคลย่อมมีสิทธิทางการเมือง

การใช้สิทธิทางการเมือง ให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

การเมือง ไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้งในระดับใด และบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๙๓^๒ ประกอบกับมาตรา ๙๖^๓ ก็ได้บัญญัติไว้ชัดเจนว่ากรณีใดบ้างที่บุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง และกรณีใดบ้างที่บุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ดังนั้น การที่บุคคลใดอยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งโดยคำพิพากษาของศาลตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งใดก็ตาม ผลของคำพิพากษาย่อมเป็นผลให้ต้องถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งอื่นด้วย

(ลงชื่อ) อมร จันทรสมบูรณ์

(นายอมร จันทรสมบูรณ์)

เลขาธิการคณะกรรมการการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา

เมษายน ๒๕๖๓

มาตรา ๙๓ บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้ในวันเลือกตั้งเป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง คือ

- (๑) วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- (๒) หุนหันและเป็นไข้ซึ่งไม่สามารถอ่านและเขียนหนังสือได้
- (๓) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรตหรือนักบวช
- (๔) ต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาลหรือโดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย
- (๕) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งโดยคำพิพากษา

มาตรา ๙๖ บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง คือ

- (๑) ดิตยาเสพติดให้โทษ
- (๒) เป็นบุคคลล้มละลายซึ่งศาลยังไม่สั่งให้พ้นจากคดี
- (๓) เป็นบุคคลผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๙๓ (๑) (๒) (๓) หรือ

(๕)

(๔) ต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาลหรือโดยคำสั่งนั้น

(๕) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายให้จำคุกตั้งแต่สองปีขึ้นไปโดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึงห้าปีในวันเลือกตั้ง เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท

(๖) เป็นข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำนอกจากข้าราชการการเมือง

(๗) เป็นพนักงานของหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ